

Galathea 3 på de store verdenshave

- 11. august 2006 påbegyndte Galathea Ekspeditionen første del af sit eventyr jorden rundt
- Fra København gik turen via Norge til Færøerne og Grønland og derefter videre til Azorerne, Ghana og Sydafrika. Fra Afrika gik turen tværs over det Indiske Ocean til Australien. Her påbegyndes 14. december anden del af ekspeditionen, hvor bl.a. Brian Bøgedal Gadegaard fra Hjørring påmønstrer, og turen går fra Australien til Salomonøerne og New Zealand. Som den første danske havforskningsekspedition besøges Antarktis, inden turen går op langs Sydamerikas vestkyst til Galapagosøerne, gennem Panamakanalen til De Vestindiske Øer og USA, hvorfra kursen sættes tilbage mod København med planlagt ankomst 25. april 2007.
- Opdagelsesrejsen har dybe historiske rødder. Den første Galathea-ekspedition blev i 1845 udsendt af Christian VIII, og i 1950 udgik den mere kendte Galathea 2-ekspedition. Begge de tidligere ekspeditioner var jordomsejlinger, som hjembragte betydelige videnskabelige resultater.
- Bag Galathea 3 står Videnskabsministeriet. Flere hundrede forskere søgte om at komme med på ekspeditionen, og der blev plads til omkring 60 projekter - heraf 44 med ekspeditionsskibet Vædderen som platform. Vædderen er et af Søværnets inspektionsskibe, og det er den sejlede ramme om Galathea 3-ekspeditionen. Inspektionsskibe er bygget til at afpatruljere Nordatlanten omkring Grønland og Færøerne. De kan uden problemer pløje sig gennem hav-isen, og det kan blive nødvendigt, når Galathea 3 sætter kurs mod Antarktis.
- Dansk Ekspeditionsfond planlægger, finansierer og står bag ekspeditionen, der koster omkring 200 mio. kr. at gennemføre. Pengene kommer fra staten, private fonde og virksomheder.
- Via www.galathea.nu kan alle danskere følge med i ekspeditionen og kigge forskerne over skulderen. Ikke mindst er det meningen, at unge i skoler, gymnasier og på de videregående uddannelser via internettet kan bruge ekspeditionen i undervisningen indenfor især naturvidenskab.
- Vædderen er et krigsskib, så inden afrejsen har det gennemgået en større ombygning for at kunne fungere som forskningsskib. Mest iøjnefaldende er helikopterdækket ombygget til en forskerby med laboratoriekontainere, fryseplads, spil, kraner og fiskeredskaber.
- Besætningen består af 100 personer, og under ekspeditionen er der løbende nogle, der afmønstrer og andre, der påmønstrer. Ca. 50 af de 100 er besætningsmedlemmer, mens resten er forskere, journalister, fotografer og studerende.
- Navnet Galathea stammer fra den græske mytologi og tilhører en af havguden Nereus 50 døtre. Den mest berømte af søstrene er Thetis, der bl.a. optræder i Homers Illiaden. THETIS er i øvrigt - ligesom Galathea - et anvendt navn i søværnet. Et af inspektionsskibene bærer navnet.

Emma på tre år og Emil på fem følger fars rute på familiens globus. De er vant til, at han er væk i længere perioder ad gangen, men det er nyt for dem, at mor også rejser ud. Hun kommer tilbage fra Australien 12. december. Deres far ser de igen 25. april næste år.

FOTO: HENRIK LOUIS

Med kurs mod Galathea

EVENTYR: Verdenshavene venter på Brian Gadegaard fra Hjørring, der støder til forskningsekspeditionen i Sydney

Af **Anneke Lyngholm**
anneke.lyngholm@nordjyske.dk

Når besætningen på Galathea 3-ekspeditionen fejrer jul i rum så ud for Australien, er 36-årige Brian Gadegaard fra Hjørring med rundt om julebordet.

For to dage siden lettede han og hustruen Anne fra Aalborg Lufthavn efter at have vinket farvel til treårige Emma og femårige Emil. Ægteparret skal sammen udforske Australien i 14 dage, inden de sætter kursen mod Galathea-ekspeditionen, hvor de får fire dage sammen, inden vandene skiller dem. Anne kysser sin mand farvel i Sydney 11. december, hvor hun vender hjem til Danmark og børnene, mens Brian Gadegaard tager hul på det, der er ekspeditionens anden del - fire en halv måned på den historiske forskningsekspedition Galathea 3.

Han er kaptajnløjtnant og teknisk officer i Søværnet med udgangspunkt fra 1. Eskadre på Flådestationen i Frederikshavn, udpeget til at deltage på Galathea-togtet, og selv om han har sejlet på mange have, er forsknings-ekspeditionen den største, længste og mest spændende tur, hans 14 år i Søværnet indtil nu har budt på. Selv om han skal være væk fra familien i fem måneder. Selv om han ikke er der, når børnene har fødselsdag, og selv om hans plads ved bordet er tom, når

december bliver til jul, og Familien Danmark rykker sammen om pakker og pebernødder.

- Det er en stor oplevelse, der venter, og til trods for at jeg aldrig tidligere har været væk i fem måneder i et stræk, så er familien vant til villkårene. Jeg er normalt væk 10-12 uger ad gangen, når vi sejler til Grønland og Færøerne med inspektionsskibene fra Frederikshavn, og det bliver sammenlagt til fire-fem måneder om året. Børnene ved, at far skal ud og sejle med skibet, og det er de vant til. De har aldrig prøvet, at det var anderledes, siger Brian Gadegaard.

Hjælp fra mor

Familien er for få måneder siden flyttet ind i et nybygget parcelhus i Hjørring, og huset var en af årsagerne til, at parret straks vendte tommelfingeren nedad dengang i påsken, hvor Anne fik tilbud om at købe sig med på turen til Australien. Hun kunne også komme til at indsnuse lidt frisk havluft og Galathea-atmosfære, og det var fristende og samtidig urealistisk. Hvor skulle de mange penge til flybillet og hotelophold komme fra, nu hvor drømmehuset også skulle betales? Og hvor skulle børnene være i næsten tre uger?

Uden at nogen af dem havde stillet spørgsmålene til andre end hinanden, kom svaret lynhurtigt i en telefonopringning.

Det var Anne Gadegaards mor.

Blå bog

- Brian Gadegaard
- 36 år
- Gift med Anne, der er sygeplejerske
- Far til Emma (tre år) og Emil (fem år)
- Bosat i Hjørring
- Kaptajnløjtnant i Søværnet og vedligeholdelsesofficer på Galathea 3-ekspeditionen
- Født og opvokset i Vindinge ved Roskilde
- Uddannet elektriker i 1991
- Værnepligtig på Olfert Fischer i 1992
- Konstabel i Søværnet i 1992
- Ansat i 1. eskadre med arbejde på inspektionsskibe fra 1992
- Premierløjtnant i 2001
- Kaptajnløjtnant i 2006

Brian Gadegaard holder øje med maskinkontrolsystemet.

FOTO: CARL TH. POULSEN

Brian Gadegaard har på Galathea den daglige ledelse af skibets tekniske division og har bl.a. ansvaret for driften af de tre MAN B&W Alpha motorer med 12 cylindre og 4000 heste hver.

FOTO: CARL TH. POULSEN

- Og du skal til Australien, sagde hun. Men det skulle jeg jo ikke. Jo, sagde hun. Vi flytter ind og passer børnene, og vi betaler billetten. Du skal med til Australien, insisterede hun. Det blev jeg meget glad for. Jeg kunne ikke selv finde på at spørge mine forældre, for de er begge på arbejdsmarkedet, og der er forskel på at have børnebørnene i et par dage og tre uger, siger Anne Gadegaard.

Imens udforsker Anne og Brian Sydney, Brisbane og Surfers Paradise ved Australiens kyst, før det bliver tid til at mødes med den øvrige besætning på Galathea og nyde dagene sammen der.

- Jeg har aldrig været væk fra børnene mere end fem dage ad gangen, når de har været hos farmor og farfar på Sjælland, og jeg kommer da til at savne dem, men det

skal nok gå. De er jo i vante rammer, og det bliver da også skønt at komme på ferie, hvor der ikke er nogen, der råber "moar, jeg skal tisse", siger Anne Gadegaard.

Vant til turen

Hun er sygeplejerske og arbejder på Sygehus Vendsyssel i Hjørring som nattevagt på mave-tarmkirurgisk afdeling. Når ægtemanden er på havet, er hun derhjemme derfor vant til at hænge i den samme klokkestreng, som patienterne rykker i, når hun er på arbejde.

Når Brian Gadegaard er på arbejde på Vædderen, er hans job også meget klart. Han har den daglige ledelse af skibets tekniske division, og tager sig sammen med to andre tekniske officerer og 11 besætningsmedlemmer af alt det, der får skibet til at fungere - lige fra elforsyning og ferskvandsproduktion til centralvarme og air-condition, og så selvfølgelig driften af de tre MAN B&W Alpha motorer med 12 cylindre og 4000 heste hver.

- Arbejdet er det samme, som det jeg er vant til at udføre, når vi er af sted, men

det er jo sjældent, man får muligheden for at komme til Galapagos-øerne, og det er også helt specielt, at der er så mange civile om bord. Vi, der er fra Søværnet, kommer af den samme skole, men f.eks. de mange journalister og forskere om bord har jo en helt anden indgang til tingene. De stiller spørgsmålstegn ved stort set alt, hvad de bliver stillet overfor, og de er ikke vant til at fungere om bord på et skib i lang tid af gangen. Det bliver en stor udfordring, som jeg faktisk glæder mig meget til og forven-

ter mig meget af, siger Brian Gadegaard.

Og hjemme i Danmark er der ingen tvivl om, at hans rute bliver fulgt på den gamle globus, som farmor og farfar har fundet frem til Emil og Emma, nu hvor far skal på den anden siden af jorden. Godt nok er deres globus af en dato, hvor der står DDR og Sovjet på et par af landene, men hvad gør det, når ens far skal til Antarktis og se pingviner og til Australien og se koalaer? Det er nærmest kun en parentes i den sammenhæng.